

Informatieblad

Nederlands milieutoezicht en -handhaving in kort bestek

Het toezicht op de naleving van de milieuwetgeving is voor een belangrijk deel neergelegd bij de vergunningverlenende instanties. Dit zijn veelal lokale overheden (provincies en gemeenten) die deze taak -vaak gemeenschappelijk- hebben uitbesteed aan omgevingsdiensten. Deze beschikken ook over buitengewoon opsporingsambtenaren die kunnen optreden in geval van overtreding van de regels.

De belangrijkste landelijke (milieu)toezichthouders zijn de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) en de Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit (NVWA). Daarnaast is de Inspectie Sociale Zaken en Werkgelegenheid (ISZW) soms van belang, waar naleving van milieuregels raakt aan de arbeidsomstandigheden op bedrijven. Waar er overlap ontstaat tussen naleving van milieuregels en belastingen kan ook de Belastingdienst van belang zijn als toezichthoudende instantie.

Alle landelijke toezichthouders beschikken over een eigen opsporingsdienst. Bij de ILT, de NVWA en de Belastingdienst wordt deze aangeduid als de Inlichtingen en Opsporingsdienst (IOD), vandaar ILT/IOD, NVWA/IOD, ISZW/IOD en FIOD (Fiscale Inlichtingen en Opsporingsdienst).

Deze vier diensten vormen tezamen de Bijzondere Opsporingsdiensten (BOD).

Behalve door de Bijzondere Opsporingsdiensten wordt milieucriminaliteit aangepakt door de milieuteams van de 10 Regionale Eenheden en de Landelijke Eenheid van de Nationale Politie. Verder zijn binnen de basisteams van de Nationale Politie bepaalde politiefunctarissen belast met het thema milieu.

Alle strafrechtelijke onderzoeken worden uitgevoerd onder leiding van het Openbaar Ministerie, in het geval van milieucriminaliteit door Officieren van Justitie van het Functioneel Parket.

ILT/Inlichtingen- en Opsporingsdienst in het kort

De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) heeft voor strafrechtelijk opsporingsonderzoek een eigen Inlichtingen- en Opsporingsdienst (ILT/IOD). Deze dienst richt zich op georganiseerde criminaliteit, vaak met internationale (financiële) constructies en handelstromen.

De onderzoeken van de ILT/IOD zijn gericht op personen en bedrijven die de regelgeving op het gebied van milieu en woningcorporaties stelselmatig en op een ernstige manier overtreden. Er werken rechercheurs, analisten, technische en juridische specialisten, forensisch accountants, digitale rechercheurs, strategische adviseurs en experts op het gebied van het inwinnen en opwerken van inlichtingen en informatie.

De prioriteiten in de strafrechtelijke opsporing liggen bij de thema's afval, bodem, gevaarlijke stoffen, woningcorporaties en transport. De ILT/IOD richt zich daarbij op georganiseerde criminaliteit met een ondermijnend karakter en vaak met internationale (financiële) constructies en handelstromen. De focus wordt daarbij gelegd op intermediairs, facilitators en certificerende instellingen.

De ILT/IOD kent een duale aansturing: het ministerie van Infrastructuur en Milieu voor de prioriteiten op de inhoudelijke beleidsterreinen en in de gezagsrelatie het Openbaar Ministerie voor de specifieke opsporing en de prioriteiten daarbinnen.

Milieukamers

De strafrechtelijke aanpak van milieucriminaliteit vindt plaats onder leiding van het gespecialiseerde Functioneel Parket (FP), dat naast milieucriminaliteit ook de aanpak van fraude als taak heeft. Vanwege de complexe institutionele context met betrokkenheid van diverse ministeries, inspectiediensten en opsporingsinstanties is een coördinerend orgaan in het leven geroepen, de Strategische Milieukamer (SMK), welke wordt voorgezeten door de Hoofdofficier van het Functioneel Parket. Door de SMK, die ongeveer drie keer per jaar bijeen komt, worden het beleid en de prioriteiten bepaald bij de strafrechtelijke aanpak van milieucriminaliteit.

De SMK bestaat uit de Hoofdofficier van het Functioneel Parket (voorzitter), uit de inspecteur-generaal (IG) van de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT), de IG van de Nederlandse Voedsel- en Waren Autoriteit (NVWA), de Portefeuillehouder Milieucriminaliteit namens de Korpsleiding van de Nationale Politie, en de Gedeputeerde Milieu van de provincie Zuid-Holland namens de lokale overheden.

De dagelijkse leiding, waaronder de weging van afzonderlijke zaken, ligt in handen van de Landelijke Milieukamer (die daarom ook wel eens de 'Tactische Milieukamer' wordt genoemd). De Landelijke Milieukamer wordt geleid door de coördinerend Officier van Justitie voor milieucriminaliteit van het Functioneel Parket.

Dit is een publicatie van
Inspectie Leefomgeving en Transport
ILT/Inlichtingen- en Opsporingsdienst
Postbus 16191 | 2500 BD Den Haag
T 088 489 00 00